

УДК 821.111: 82-31: 81`38

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-6\(24\)-52-64](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-6(24)-52-64)

Базиляк Наталія Олегівна доктор наук з державного управління, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, вул. Костюшка, 11, м.Львів, 79007, <https://orcid.org/0000-0002-9475-1213>

Боклах Дмитро Юрійович викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, вул. Іоанна Павла II, 17, м. Київ, 01042, <https://orcid.org/0000-0002-0691-7034>

Дуб Оксана Богданівна асистент кафедри англійської філології, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76018, <https://orcid.org/0000-0001-6222-4964>

МОВНІ ЗАСОБИ У ЛІТЕРАТУРІ: ПЕРЕДАЧА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЧЕРЕЗ МОВНІ ПРИЙОМИ В АНГЛІЙСЬКИХ РОМАНАХ ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація. Статтю присвячено лінгвістичному аналізу англійських історичних романів ХХ століття з акцентом на використанні мови для передачі національного характеру. У роботі розглядаються проблеми провінції і столиці, урбаністичні мотиви, символіка міста, а також взаємодія між селом і містом. Літературний аналіз англійських романів цього періоду дозволяє зрозуміти, як автори використовують мовні засоби для відображення соціальних і культурних трансформацій, що відбуваються в суспільстві. Протиставлення провінції і столиці, яке часто зустрічається в творах, відображається через різноманітні лінгвістичні прийоми, включаючи діалекти, соціальні жаргони, описи архітектури та міських ландшафтів. Ці прийоми допомагають підкреслити соціальні та культурні відмінності між різними регіонами.

Урбаністичні мотиви в англійських історичних романах ХХ століття виступають не лише як місце дії, але й як символ певних соціальних процесів. Місто часто описується як живий організм, що впливає на долі персонажів. Лінгвістичні засоби, а саме метафори,

порівняння, використовуються для створення яскравих образів міського середовища. Символіка міста відображає різні аспекти національного характеру, виступаючи втіленням прогресу і модернізації або декадансу та занепаду. У багатьох романах місто стає місцем перетину різних культур і традицій, що створює складну соціальну тканину, характерну для національної ідентичності.

Окрему увагу приділено взаємодії між селом і містом, яка є важливим аспектом багатьох літературних творів цього періоду. Використовуючи контрастні описи сільського та міського життя, символів і метафор, автори підкреслюють різні соціальні і культурні реалії цих середовищ. Лінгвістичний аналіз дозволяє виявити, як мова використовується для передачі цих взаємодій і контрастів. Таким чином, у статті показано, як через мову в літературі відображаються соціальні, культурні та історичні зміни, що відбуваються в суспільстві.

Ключові слова: літературний аналіз, національний характер, історичні романи, урбаністичні мотиви, символіка міста, ХХ століття.

Bazyliak Nataliia Olehivna Doctor of Public Administration, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, Kosciuszko St., 116, Lviv, 79007, <https://orcid.org/0000-0002-9475-1213>

Boklakh Dmytro Yuriyovych lecturer of the Department of Foreign Philology and Translation, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Ioanna Pavla II St., 17, Kyiv, 01042, <https://orcid.org/0000-0002-0691-7034>

Dub Oksana Bohdanivna Assistant of the Department of English Philology, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Shevchenko St., 57, Ivano-Frankivsk, 76018, <https://orcid.org/0000-0001-6222-4964>

LANGUAGE DEVICES IN LITERATURE: CONVEYING NATIONAL IDENTITY THROUGH LINGUISTIC TECHNIQUES IN 20th CENTURY ENGLISH NOVELS

Abstract. The article is devoted to the linguistic analysis of English historical novels of the 20th century, emphasising the use of language to convey national character. The study examines the issues of province and capital, urban motifs, city symbolism, and the interaction between the countryside and the city. A literary analysis of English novels from this period allows for an understanding of how authors use linguistic means to reflect

society's social and cultural transformations. The contrast between the province and the capital, which often appears in works, is reflected through various linguistic techniques, including dialects, social jargon, descriptions of architecture, and urban landscapes. These techniques help to highlight the social and cultural differences between different regions.

Urban motifs in English historical novels of the 20th century serve as a setting and a symbol of specific social processes. The city is often described as a living organism influencing the characters' destinies. Linguistic means, such as metaphors, comparisons, create vivid images of the urban environment. The city's symbolism reflects various aspects of national character, representing progress and modernisation or decadence and decline. In many novels, the city becomes a place where different cultures and traditions intersect, creating a complex social fabric characteristic of national identity.

Special attention is given to the interaction between the countryside and the city, an essential aspect of many literary works from this period. Contrasting descriptions of rural and urban life, the use of symbols and metaphors allows authors to emphasise these environments' different social and cultural realities. Linguistic analysis reveals how language is used to convey these interactions and contrasts. Thus, the article demonstrates how social, cultural, and historical societal changes are reflected through language in literature.

Keywords: literary analysis, national character, historical novels, urban motifs, city symbolism, 20th century.

Постановка проблеми. Урбанізація та індустріалізація ХХ століття справили значний вплив на літературний процес, особливо на англійський історичний роман. Перетворення міст у центри економічної та культурної активності відобразилося в літературі того часу, де місто часто виступає не просто як фон для подій, але як символ національного характеру та культурних трансформацій. Цей феномен варто досліджувати з точки зору лінгвістичних засобів, які використовуються авторами для передачі урбаністичних мотивів та взаємодії між містом і селом.

Місто у творах англійських романістів ХХ століття часто зображується як живий організм, що впливає на долі персонажів та визначає їхнє життя. Літературний аналіз показує, що через детальні описи міських пейзажів, архітектури та соціальної динаміки, автори створюють образ міста, яке є не лише місцем дії, але й символом культурних та соціальних змін. Протиставлення міста і села, що часто зустрічається в цих творах, допомагає підкреслити різницю між традиційним та сучасним способами життя, між стабільністю села та динамічністю міста.

Використання діалектів, соціальних жаргонів та інших лінгвістичних прийомів допомагає авторам передати культурну та соціальну різноманітність міського середовища. Мовні засоби також відіграють ключову роль у відображенні взаємодії між містом і селом, підкреслюючи контрасти та конфлікти, які виникають в результаті урбанізації та індустріалізації. Метафори, порівняння та символіка дозволяють глибше зрозуміти соціальні та культурні процеси, що відбуваються у суспільстві.

Аналіз англійських історичних романів ХХ століття є надзвичайно актуальним, оскільки дозволяє виявити, як література відображає національний характер та культурні трансформації. Дослідження лінгвістичних засобів, які використовують для передачі урбаністичних мотивів, може також розкрити, як мова впливає на формування літературних образів та їх сприйняття читачами. Вивчення цих аспектів сприяє глибшому розумінню літературного процесу та його ролі у відображенні і впливі на соціальну дійсність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень українських науковців щодо мовних засобів у літературі та передачі національної ідентичності в англійських романах ХХ століття виявляє кілька важливих тенденцій. О. Калита [2] проаналізувала засоби іронії в малій прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття, підкреслюючи роль мовних засобів у передачі комічного та національної ідентичності через лінгвістичні прийоми.

Н. Цинтар [4] вивчає вираження емоційно-стилістичних аспектів в текстах англійських авторів ХІХ та ХХІ століть, зосереджуючись на гендерних відмінностях у представленні емоцій. Вчений розглядає, як гендерні ролі впливають на мовні засоби та літературні прийоми, використовувані для передачі емоційності в художній літературі.

О. Давидова [1] досліджує вплив соціолінгвістичних факторів на функціонування та інтерпретацію лінгвокультурних реалій в англійських літературних творах. Дослідниця аналізує специфіку передачі культурно значущих елементів мови, які відображають національну ідентичність та соціокультурні особливості, підкреслюючи важливість контексту та соціальних чинників у розумінні та інтерпретації таких реалій.

Дисертація О. Павлової «Лондонський текст англійської літератури першої третини ХХ століття» [3] присвячена аналізу специфіки зображення Лондона в англійській літературі цього періоду. Дослідниця висвітлює художню версію образу Лондона у відображенні авторами соціальних, культурних та історичних контекстів, а також проблему впливу міста на формування національної ідентичності. Особлива увага

приділяється символізму міського простору та його ролі у розвитку сюжетів і характерів творів. Ці дослідження демонструють багатогранність підходів до вивчення мовних засобів у літературі та їхню роль у передачі національної ідентичності, відкриваючи перспективи для подальших досліджень у цьому напрямі.

Метою статті є здійснення лінгвістичного аналізу текстів англійських історичних романів ХХ століття для виявлення специфіки втілення національного характеру, зокрема через урбаністичні мотиви, проблематику провінції і столиці, взаємодію села і міста.

Виклад основного матеріалу. У літературі ХХ століття місто стає не лише місцем дії, але й важливим символом, що відображає соціальні, економічні та культурні трансформації епохи. Місто часто виступає як центр модернізації та урбанізації, що змінює життя його мешканців і формує нові соціальні відносини. Літературні твори цього періоду використовують місто для відображення конфліктів між традиціями і сучасністю, між індивідуалізмом і колективізмом, між матеріальними прагненнями і духовними цінностями.

Одним із ключових аспектів, що впливає на зображення міста в літературі, є його роль у формуванні національної ідентичності. Міські пейзажі, архітектура, інфраструктура і навіть міські легенди стають метафорами для соціальних і культурних процесів. Місто в романах ХХ століття часто зображується як складне і багат шарове середовище, де перетинаються різні соціальні групи, культури і традиції. Автори використовують місто для створення атмосферних описів, які допомагають передати настрої і емоції персонажів, їхні внутрішні конфлікти та боротьбу. Міська динаміка, з її швидкими змінами і рухом, контрастує з більш статичним і спокійним життям села, створюючи багатий контекст для розкриття тем людського існування, ідентичності та належності.

Лінгвістичний аналіз є важливим інструментом для розуміння того, як мова відображає національний характер у літературних творах. Мова, як засіб комунікації, не лише передає інформацію, але й несе в собі культурні та соціальні значення, які формують національну ідентичність. В англійських історичних романах ХХ століття автори використовують різні лінгвістичні прийоми для створення образів, що відображають специфічні аспекти національного характеру.

Роман «Залишки дня» Кадзуо Ішігуро [5] яскраво ілюструє проблематику взаємовідносин між провінцією та столицею через життя головного героя, дворецького Стівенса. Дарлінгтон-Холл, маєток, де працює Стівенс, є символом стабільності та традиційних цінностей Англії. Маєток розташований у сільській місцевості, що підкреслює його

важливість як осередка старих традицій: «It is my belief that even without this tragic news, Lord Darlington would have set upon the course he took; his desire to see an end to injustice and suffering was too deeply ingrained in his nature for him to have done otherwise. As it was, in the weeks that followed Herr Bremann's death, his lordship began to devote more and more hours to the matter of the crisis in Germany. Powerful and famous gentlemen became regular visitors to the house - including, I remember, figures such as Lord Daniels, Professor Maynard Keynes, and Mr H. G. Wells, the renowned author, as well as others who, because they came 'off the record', I should not name here – and they and his lordship were often to be found locked in discussion for hours on end». Цей уривок підкреслює велич і традиційність маєтку, що відображає стару Англію з її консервативними цінностями. Для Стівенса Дарлінгтон-Холл є місцем, де він може зберегти свою ідентичність і професійні цінності.

У романі місто символізує зміни та модернізацію, які відбуваються у післявоєнній Британії. Під час своєї подорожі до міста Стівенс стикається з новими соціальними реаліями, які змушують його переосмислити своє життя і цінності: «I could not help inquiring then how many staff were employed there, and I suppose I was hardly surprised to be told there was only himself and a cook who came in each evening. He was, it seemed, butler, valet, chauffeur and general cleaner. He had been the Colonel's batman in the war, he explained; they had been in Belgium together when the Germans had invaded and they had been together again for the Allied landing». Цей контраст між спокійним, величним маєтком і динамічним, модернізованим містом висвітлює соціальні та культурні зміни, що відбулися у післявоєнній Британії. Місто в романі Ішігуро є символом нових можливостей і викликів, які стають перед персонажами.

Важливим аспектом роману є взаємодія між провінцією і столицею. Стівенс, як представник старих традицій, змушений адаптуватися до нових умов, що символізує його подорож до міста. Ця подорож стає метафорою змін, які відбуваються у суспільстві. Стівенс намагається знайти своє місце в новому світі, де традиційні цінності поступово відходять на другий план: «You realize, Stevens, I don't expect you to be locked up here in this house all the time I'm away. Why don't you take the car and drive off somewhere for a few days? You look like you could make good use of a break». Цей уривок підкреслює його зосередженість на професійному обов'язку і намагання знайти сенс у змінених обставинах.

Роман Казуо Ішігуро «Залишок дня» є не лише захоплюючою історією про особистісні рефлексії головного героя, але й багатошаровим текстом, який використовує різноманітні лінгвістичні засоби для

створення контрасту між різними аспектами англійського суспільства. Описуючи ландшафти, Ішігуро використовує різні стилістичні прийоми для передачі атмосфери провінції та столиці. Провінція зображується через детальні описи природи, що підкреслюють її спокій та гармонію. Наприклад, головний герой, змальовуючи вид з пагорба, використовує такі вирази, як «rolling hills» (котяться пагорби), «hedgerows» (живоплоти) і «pastoral scenes» (пасторальні сцени), що створюють ідилічний образ. На противагу цьому, столиця описується через негативно забарвлені слова, такі як «pollution» (забруднення), «noise» (шум), «crowded» (людно), що підкреслює контраст між спокійним життям на природі та стресовим міським середовищем.

Лінгвістичні засоби також використовуються для відображення ставлення персонажів до провінції та столиці. Стівенс використовує формальну та трохи архаїчну мову, коли говорить про своє життя в маєтку, підкреслюючи свою прихильність до традиційних цінностей провінції. Він часто згадує поняття «dignity» (гідність) і «duty» (обов'язок), які є центральними у його світогляді. Коли ж Стівенс взаємодіє з містянами, його мова стає менш формальною, що показує його намагання адаптуватися до міського життя, хоча йому це дається важко. Це відображає культурні та соціальні відмінності між провінційним і міським середовищами. Наприклад, під час перебування в селі Москомб, Стівенс використовує більш повсякденну мову та намагається жартувати з місцевими мешканцями, хоча йому це не завжди вдається успішно:

1. Коли місцеві мешканці висловлюють свої думки про його перебування, Стівенс відповідає скромно: «I replied with a smile that far from being 'putout', I felt extremely indebted for the hospitality I was receiving».

2. Коли він намагається вписатися у місцеву бесіду, каже: «A local variation on the cock crow, no doubt», намагаючись пожартувати, але його жарти не завжди сприймаються належним чином.

3. Коли його запитують про знайомство з відомими людьми, він скромно відповідає про свої зустрічі з ними: «Mr Churchill? He did come to the house on a number of occasions. But to be quite frank, Mrs Taylor, during the time I was most involved in great affairs, Mr Churchill was not such a key figure and was not really expected to become one».

Символізм та метафори відіграють важливу роль у створенні контрасту між провінцією та столицею. Провінція символізує стабільність, традиції та минуле. Наприклад, Дарлінгтон-Холл, описаний як місце, де все залишається незмінним протягом багатьох років, підкреслює цю стабільність. Столиця, навпаки, символізує зміни, модернізацію і майбутнє. Часті згадки про нові технології, автомобілі та

соціальні відносини підкреслюють динаміку і мінливість міського життя. Цей символізм допомагає читачеві відчувати різницю між двома світами.

Темп і ритм оповіді також змінюються залежно від описуваного середовища. Опис провінційного життя має спокійний, розмірений темп, де події розгортаються повільно з великою увагою до деталей. Опис міського життя є швидшим та динамічнішим, часто переривається короткими репліками та швидкими переходами від однієї сцени до іншої. Це підкреслює метушливість і хаотичність життя у столиці порівняно з провінцією.

Урбаністичні мотиви в літературі часто використовуються для відображення соціальних змін та конфліктів. Місто символізує модернізацію, індустріалізацію, а також соціальну мобільність і анонімність. В контексті роману «Повернення в Брайдсхед» Івлін Во, місто відіграє значну роль у житті головних героїв, відображаючи їх внутрішні конфлікти та соціальні зміни, що відбуваються в міжвоєнний період.

Взаємовідносини між людиною і містом є центральною темою в багатьох літературних творах. У романі «Повернення в Брайдсхед» Івлін Во [8], головний герой Чарльз Райдер відчуває, як місто впливає на його життя і змінює його особистість. Місто в романі виступає як символ змін і процесів, які формують особистість головного героя. Оксфорд, зокрема, є місцем, де Чарльз вперше зустрічає Себастьяна Флайта, і ця зустріч стає початком його трансформації.

Оксфорд зображений як простір інтелектуальної і культурної свободи, де молодий Чарльз знаходить нові ідеали і цінності: «Oxford in those days was still a city of aquatint. In her spacious and quiet streets men walked and spoke as they had done in Newman's day; her autumnal mists her grey springtime and the rare glory of her summer days- such as that day-when the chestnut was in flower and the bells rang out high and clear over her gables and cupolas exhaled the soft vapours of a thousand years of learning». Цей опис Оксфорду підкреслює його як місце, де зберігаються традиції і водночас існує простір для нових вражень і досвіду. Місто стає для Чарльза символом романтики і ностальгії.

Зустрічі з важливими людьми в житті Чарльза часто відбуваються в міських умовах. Саме в Оксфорді він зустрічає Себастьяна, який стає його другом і вводить його в світ розкошів і безтурботності. Міські простори стають фоном для їхніх пригод і важливих розмов. Однак місто також стає місцем розлук, коли Себастьян поступово віддаляється від Чарльза, а їхні шляхи розходяться: «I went there uncertainly for it was foreign ground and there was a tiny priggish warning voice in my ear which in the tones of Collins told me it was seemly to hold back. But I was in search of

love in those days and I went full of curiosity and the faint unrecognized apprehension that here at last I should find that low door in the wall which others I knew had found before me which opened on an enclosed and enchanted garden which was somewhere not overlooked by any window in the heart of that grey city».

Міські простори також виступають як сцена для розчарувань і важливих відкриттів Чарльза. Його зустрічі з іншими персонажами, його досвід життя в різних соціальних середовищах і його власні рефлексії часто пов'язані з міським контекстом. Місто стає дзеркалом, в якому відображаються його внутрішні конфлікти і пошуки себе: «He was magically beautiful with that epicene quality which in extreme youth sings aloud for love and withers at the first cold wind». Цей опис показує, як місто впливає на сприйняття Чарльзом інших людей і себе самого, формуючи його особистість і світогляд.

Символіка міських елементів допомагає глибше зрозуміти настрої та ідеї автора. У романі символом аристократичного минулого і занепаду стає будинок Брідсгед: «a winding valley... an exquisite man-made landscape... a Doric temple stood by the water's edge and an ivy-grown arch spanned the lowest of the connecting weirs». Ці елементи підкреслюють розкіш і велич, які контрастують з сучасним станом будинку і сім'ї.

У романі «Говардс Енд» Едвард Форстер [6] використовує місто як символ модернізації та прогресу, а також місце соціальних конфліктів і класової боротьби. Місто виступає не просто фоном, але й символом, що відображає складність національного характеру та ідентичності Англії. Лондон у романі зображується як місце зустрічі різних соціальних класів та культурних впливів. «Though the promontory consisted of flats – expensive, with cavernous entrance halls, full of concierges and palms – it fulfilled its purpose, and gained for the older houses opposite a certain measure of peace» ілюструє, як новобудови надають старим будинкам певного спокою, символізуючи складність та багатошаровість лондонського життя, де старе та нове співіснують у постійному діалозі. Місто відображає національний характер, що балансує між традиціями та сучасністю.

Форстер використовує різноманітні лінгвістичні засоби для передачі символічних значень міста. До них належать метафори, епітети та символи, що допомагають створити образ Лондона як складного та багатогранного міста: «It was a unique education for the little girls. The haughty nephew would be at Wickham Place one day, bringing with him an even haughtier wife, both convinced that Germany was appointed by God to govern the world». Цей уривок використовує іронію та епітети («haughty

nephew», «haughtier wife»), щоб показати вплив іноземних культур та ідей на англійське суспільство. Лондон тут виступає як місце зустрічі та зіткнення різних світоглядів.

У романі прогрес та модернізація представлені через технологічний та соціальний розвиток, який має як позитивні, так і негативні аспекти. Впровадження нових технологій та інфраструктури у Лондоні символізує прагнення до розвитку, але також підкреслює втрату традиційних цінностей: «The train sped northward, under innumerable tunnels. It was only an hour's journey, but Mrs. Munt had to raise and lower the window again and again». Цей фрагмент символізує швидкий темп прогресу та модернізації, що призводить до змін у способі життя людей. Поїздка потягом, яка раніше могла зайняти цілий день, тепер займає лише годину, що свідчить про технологічний прогрес.

Форстер також розкриває теми декадансу та занепаду, показуючи, як модернізація може призвести до втрати культурної ідентичності та соціальних проблем. Лондон виступає як місце, де ці процеси особливо помітні: «She heard the tune through once, and then her attention wandered, and she gazed at the audience, or the organ, or the architecture. Much did she censure the attenuated Cupids who encircle the ceiling of the Queen's Hall, inclining each to each with vapid gesture, and clad in sallow pantaloons, on which the October sunlight struck». Цей опис архітектурних елементів та реакції героїні на них символізує занепад культурних цінностей. «Attenuated Cupids» та їх «vapid gesture» підкреслюють порожнечу та формальність, що залишаються від колишньої величі.

Взаємодія між селом і містом завжди була важливим аспектом у літературі, відображаючи різні соціальні, культурні та економічні процеси. У багатьох творах село зображується як місце простоти, природності та традицій, тоді як місто представляє прогрес, складність та зміни. Такий контраст підкреслює різні аспекти людського життя та суспільного розвитку. Національна ідентичність людини під час взаємодії між селом і містом відіграє значну роль. У романі «Коханець леді Чаттерлей» Девіда Герберта Лоуренса [7] цей аспект проявляється через персонажів, які відчують розрив між своїм сільським корінням і міським способом життя. Коні, наприклад, виростає в аристократичному середовищі, але її взаємодія з жителями села відкриває їй новий погляд на життя і саму себе.

В одному з епізодів Коні відвідує сім'ю Флінтів, які є орендарями на землях Чаттерлейв. Вона проводить час з місіс Флінт та її дитиною, насолоджуючись простотою і теплом цього взаємозв'язку: «How warm and lovely it was to hold a child in one's lap, and the soft little arms, the

unconscious cheeky little legs». Цей епізод показує, як Коні знаходить комфорт у простих radoцax сільського життя, що контрастує з її власним досвідом в аристократичному середовищі. Також важливий епізод, коли Коні допомагає дитині, яка плаче через вбитого kota: «What is your name?» she said playfully to the child. «Won't you tell me your name?» Sniffs; then very affectedly in a piping voice: «Connie Mellors!». Цей момент підкреслює, як Коні намагається налагодити зв'язок з людьми, які живуть у селі, і як вона поступово починає розуміти і цінувати їхню простоту і щирість.

Лоуренс майстерно використовує контрастні описи для підкреслення різниці між селом і містом. Міське життя описується через призму індустріалізації, шуму та галасу, в той час як сільське життя – через тишу, природність і гармонію з природою. Такі описи дозволяють читачам відчувати відмінності між двома світами та їх вплив на персонажів. Лоуренс починає з опису сільської місцевості, де розташований Врагбі Холл, який символізує традиції та стабільність: «Wragby was a long low old house in brown stone, begun about the middle of the eighteenth century, and added on to, till it was a warren of a place without much distinction». Врагбі Холл представляє стародавній маєток, оточений парком з дубовими деревами, який є символом традиційного сільського життя.

На противагу цьому, Лоуренс описує промислове місто Теверсхол, яке символізує індустріалізацію та її вплив на суспільство: «The car ploughed uphill through the long squalid straggle of Tevershall, the blackened brick dwellings, the black slate roofs glistening their sharp edges, the mud black with coal-dust, the pavements wet and black». Опис міста підкреслює його брудність, неприродність та відсутність краси, що контрастує з природністю сільського життя. Лоуренс також використовує метафору, щоб підкреслити руйнівний вплив індустріалізації на природу: «There, in the world of the mechanical greedy, greedy mechanism and mechanized greed, sparkling with lights and gushing hot metal and roaring with traffic, there lay the vast evil thing, ready to destroy whatever did not conform». Ця метафора показує, як індустріалізація знищує все живе та природне, підкреслюючи контраст між природним сільським життям і штучним міським середовищем.

З іншого боку, сільське життя зображується як гармонійне і спокійне: «He went home with his gun and his dog, to the dark cottage, lit the lamp, started the fire, and ate his supper of bread and cheese, young onions and beer». Цей опис підкреслює простоту і затишок сільського життя, де людина може знайти спокій та гармонію з природою. Лоуренс також

використовує символи для підсилення контрасту між природою і промисловістю. Наприклад, ліс символізує природний порядок і гармонію, протиставляючи його індустріальному хаосу міста: «In the wood all was utterly inert and motionless, only great drops fell from the bare boughs, with a hollow little crash. For the rest, among the old trees was depth within depth of grey, hopeless inertia, silence, nothingness». Ліс тут виступає символом стійкості і спокою в умовах зовнішнього хаосу.

Висновки. Мовні засоби у літературі ХХ століття відіграють важливу роль у передачі національної ідентичності, відображаючи соціальні, економічні та культурні трансформації епохи. У статті було проаналізовано, як автори англійських історичних романів використовують різноманітні лінгвістичні прийоми для створення образів міста і села, які символізують різні аспекти національного характеру. Місто у творах часто постає як живий організм, що впливає на долі персонажів і символізує соціальні процеси, такі як модернізація і прогрес або декаданс і занепад. Метафори, порівняння та детальні описи міських ландшафтів і архітектури допомагають створити яскраві образи, які відображають національний характер і культурні зміни, такі як прагнення до індустріалізації, зіткнення різних культурних традицій, соціальну мобільність та конфлікти між старим і новим порядком.

Контрастні описи сільського та міського життя підкреслюють різні соціальні і культурні реалії, які існують між цими середовищами. Використання символів, метафор та інших лінгвістичних прийомів дозволяє авторам висвітлити контрасти і конфлікти, які виникають в результаті урбанізації та індустріалізації. Літературний аналіз англійських романів ХХ століття виявляє, як автори використовують мовні засоби для відображення соціальних і культурних змін, що відбуваються у суспільстві. Протиставлення провінції і столиці часто використовується для підкреслення соціальних та культурних відмінностей між різними регіонами.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні еволюції мовних прийомів у контексті глобалізації та постмодернізму, що впливають на сучасну літературу. Цей аналіз підкреслить, що література не лише відображає національний характер, але й активно впливає на його формування, використовуючи багатий арсенал лінгвістичних засобів для передачі складних і багатогранних образів, які відображають соціальні і культурні реалії свого часу.

Література:

1. Давидова О. В. Соціолінгвістичний аспект функціонування лінгвокультурних реалій в англійській художній літературі та їх відтворення українською мовою. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2018. 116 с.

2. Калита О. М. Засоби іронії в малій прозі (кінець XX – початок XXI століття) : монографія. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 238 с.
3. Павлова О.Б. Лондонський текст англійської літератури першої третини XX століття: дис. к. філол. н.: 10.01.04. Миколаїв, 2017. 205 с.
4. Цинтар Н. В. Категорія емотивності в англійській художній літературі XIX та XXI століття (гендерний аспект). Дис. доктора філософії: 035 Філологія. Чернівці. 2021. 249 с.
5. Ishiguro, K. (1989). *The Remains of the Day*. New York: Vintage International, 1989.
6. Foster, E. M. (1910). *Howards End*. London: Edward Arnold, 1910.
7. Lawrence, D. H. (1928). *Lady Chatterley's Lover*. London: Penguin Books, 1928.
8. Waugh, E. (1945). *Brideshead Revisited*. London: Chapman & Hall, 1945.

References:

1. Davydova, O. V. (2018). *Sotsiolingvistychnyi aspekt funktsionuvannia lnhvokulturnykh realii v anhlovni khudozhnii literaturi ta yikh vidtvorennia ukrainskoiu movoiu* [Sociolinguistic aspect of the functioning of linguistic and cultural realities in English fiction and their reproduction in Ukrainian]. Kyiv: National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" [in Ukrainian].
2. Kalyta, O. M. (2013). *Zasoby ironii v malii prozi (kinets – pochatok stolittia)* [Means of irony in short prose (late 20th – early 21st century)]. Monograph. Kyiv: National Pedagogical Dragomanov University [in Ukrainian].
3. Pavlova, O. B. (2017). *Londonskyi tekst anhliiskoi literatury pershoi tretyny stolittia* [The London text in English literature of the first third of the 20th century (PhD thesis)]. Petro Mohyla Black Sea National University [in Ukrainian].
4. Tsynar, N. V. (2021). *Katehoriia emotyvnosti v anhliiskii khudozhnii literaturi ta stolittia (hendernyi aspekt)* [The category of emotivity in English fiction of the 19th and 21st centuries (gender aspect)] (PhD thesis). Chernivtsi [in Ukrainian].
5. Ishiguro, K. (1989). *The Remains of the Day*. New York: Vintage International [in English].
6. Foster, E. M. (1910). *Howards End*. London: Edward Arnold [in English].
7. Lawrence, D. H. (1928). *Lady Chatterley's Lover*. London: Penguin Books [in English].
8. Waugh, E. (1945). *Brideshead Revisited*. London: Chapman & Hall [in English].